ל) [מוספי פיצי היייב], ב) [ל"ל הוא], ג) בע"י ליתא וכל"ל, ד) [ובילקוט

איוב רמו תתקנ"ד אית' ר'

כ) לעיל טו. [(לקמן טו:)

זבחים לח.ז. ו) ושם נג:ז.

ז) [ל"ל בכל], ה) רש"א מ"ז,

כאיש המעורה בלוייה שלו אמר ריש לקיש בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו

כרובים המעורין זה בזה הוציאון לשוק

ואמרו ישראל הללו שברכתן ברכה וקללתן

קללה יעסקו בדברים הללו מיד הזילום

שנאמר יכל מכבדיה הזילוה כי ראו ערותה:

ושתיה היתה נקראת: תנא 6 שממנה

בציורים שהם מיני לבעים בעלמא ואין בהם ממשות כלל דלא חיישינן לחשדה אלה בחותם בולט ולה בחותם שוקע וכל שכן בדבר זה שאינו לא שוקע ולא בולט אלא מין לבע בעלמא °ונראה לי דאפילו ישראל מותר לצור צורות במיני לבעים ואין בזה משום לא תעשה

חקוק בששר אבל במיני לבעים מותר כדאמר בחזקת הבתים (ב"ב דף נד.) הצר צורה בנכסי הגר קנה דרב לא קנה לגינתא דבי רב אלא בלורתא והקשה שם רבינו שמואל והאמרת י דכיור לא קנה אלא באמה כנגד הפתח ותירך דהתם לאו היינו לורת בריה אלא ליורין בעלמא מעשה לעלועים ופרחים אבל לורת חיה או עוף חשיבא ולא בעינן אמה כנגד הפתח אלמא דרב נייר נורת חיה ועוף אלא ודאי במיני לבעים מותר והא דתניא במכילתא לא תעשה לד פסל וכו' עד לא יעשה לו גלופה אבל יעשה לו אטומה תלמוד לומר וכל תמונה וכו' עד אפילו בהמה חיה ועוף ודגים וחגבים ואפילו הבובים ואפילו הסורזירים כו' נראה לי דהכי פירושו גלופה היינו לורה בולטת אטומה לורה שוקעת ואשר במים מתחת לארך להביא את הבוביא פי׳ שעושה לורה וחוקק דמות בבוחה שבמים דסד"ח דוקח חשר בשמים

לך פסל דלא אסר אלא פרצוף גמור

1. חַטָא חַטָאָה יִרוּשָׁלַם ו. נֵוֹטְא וְּוֹטְאָוֹז יְּוֹ וּשְׁלֵם עַל בֵּן לְנִידָה הָיָתָה כָּל מְכַבְּּדֶיהָ הִזִּילוּהָ כִּי רְאוּ ערותה גם היא נאנחה 2. בצקת עפר למוצק וּרְגָבִים יִדְבָּקוּ:

חורה אור

יוְ גָּבִים יְן בְּקוּ. איוב לח לח 3. כִּי לַשֶּׁלֶג יֹאמַר הֱוֵא. אָרֶץ וְגֶשֶׁם מָטֶר וְגֶשֶׁם מִטְרוֹת עָזוֹ: איוב לז ו 4. על מה אַדְנֵיהַ הַטְבַעוּ אוֹ מִי יָרָה אֶבֶן פִּנְּתָה: איוב לח ו מִזְמוֹר לְאָסָף אַל.

אֶרֶץ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד אֶרֶץ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד תהלים נא מבאו: מציון מכלל יפי אַלהִים הופִיעַ:

.. תהלים נ ב תוֹלְדוֹת הַשָּׁמֵיִם. 7. אַלַה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמֵיִם יָרָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם בְּיוֹם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם בְּיוֹם עֲשׁוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשְׁמָיִם: בראשית ב ד

גליון הש"ם

תום' ד"ה כרובים כו' ונראה לי דאפילו ישראל מותר. ק"ל דלפי דסברי מחלה דלישראל אסור לציירן אף ע"י אחרים ליתסר דאמירה לנכרי שבות עיי תוס' ר"ה כד ע"ב ד"ה שאני ר"ג ואחרים עשו לו דתירלו במקום מלוה שאני והכא דל"ש כן ליתסר:

תום' ישנים

שברכתן ברכה וקללתן קללה. דכתיב וראה במדבר כד, ט] אורריך ארור ומברכיך ברוך, ומשיבותן גדול כל כך. גדול כל כך. וחכמים אומרים אלו ואלו מציון נבראו. וא[אמנע] עולם ואבן פנה שבתהום קאי שהמחיל כנגד ליון. וה"ר יוסף לא היה גורם בהך ברייתא קמייתא אלו ואלו ולא היה מתבויו לעיל בפ״ה וטו, אוֹ פירשתי ודמשמעו ובמשנהו דכל ז' ימים זורק כו' (אינו אלא פני קליס).

כחיש המעורה בלוייה שלו. הנדבק וחבוק בחשתו בין זרועותיו: הוליחום לשוק. קיפלום מן הכותל: מליון נברח. ליון נברחת תחילה וסביביה נדבקו רגבים עד סוף העולם מכל לד: בלקת עפר למולק. מולק אחד היה לו ומשם נדבקו רגבים סביביו: מן הלדדין

נברת. ארבע מולקות היו לו ונמתח והלך מכל לד עד שנדבק באמלעיתו: כי לשלג יאמר הוא ארן. תעשה ארץ. ומהיכן גשם מטר וגשם מטרות מארבע לדדין הורידו והגשימו להעשות ארץ: מליון מכלל יופי. בתריה כתיב: **סולדות השמים.** מאורות וכוכבים: ה"ג תולדות השמים משמים נברחו וחולדות הארך מן הארך נבראו:

כמנגדנא

הושתת העולם תנן כמאן דאמר מציון נברא העולם דתניא רבי אליעזר אומר עולם מאמצעיתו נברא שנאמר בצקת עפר למוצק ורגבים ידובקו רבי יהושע אומר עולם מן הצדדין נברא שנאמר כי לשלג יאמר ∘הוי ארץ וגשם ממר וגשם ממרות עוזו רבי יצחק י (נפחא) אמר אכן ירה הקב"ה בים ממנו נשתת העולם שנאמר על מה אדניה המבעו או מי ירה אבן פנתה יוחכמים אומרים מציון ⁴על נברא שנאמר ימומור לאסף אל אלהים ה' ואומר ימציון מכלל יופי ממנו מוכלל יפיו של עולם תניא ר' אליעזר הגדול אומר יאלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים תולדות שמים משמים נבראו תולדות הארץ מארץ נבראו וחכמים אומרים אלו ואלו מציון נבראו שנאמר מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו ואומר מציון מכלל יופי אלהים הופיע ממנו מוכלל יופיו של עולם: נטל את הדם ממי שממרם בו וכו': מאי סכמצליף מחוי רב יהודה

כמנגדנא ממעל ואשר בארץ מתחת לרקיע אבל צורת דמות בבואה שבמים לא תלמוד לומר ואשר במים ויש אומרים להביא הסורזירים נראה שהוא מין שד שבמים שקורין נינס' בלשון אשכנז וכל אילו אינן אסורין לעשותם אלא פרצופים חקוקין אבל לא ממין הצבעים כמו שהוכחתי אמנם על כסא שלמה אני חמיה דכתיב ושנים אריות עומדים אצל הידות ושנים עשר אריים וגו' (מלכים א י) ואין לומר דעל פי הדיבור הוה כדכתיב וישב שלמה על כסא ה' למלך (דה"א פט) שהרי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה ואיכא למימר בהא מינגדרא מילתא שאני כמו אליהו בהר הכרמל ושמא בהא מילתא נמי איכא למיגדר מילחא שכשהיו עדים באים להעיד בפניו היו אריות שואגים ונוהמים כמו שיש במדרש ומתוך כך היו מתפחדים להעיד עדות שקר אי נמי יש לומר אחרים עשו לו וחשדא ליכא דרבים שכיחי גביה כדאמר גבי ר"ג ומה שעשו בכותלי היכל וקדשי קדשים ליורים מקומים בכותל סביב פני הכפיר אל התימורה מפה ופני אריה אל התימורה מפה יש לומר על פי הדיבור הכל בכתב _{ודה"א} כמו אי נמי יש לומר דלא שייך לא תעשה לך פסל אלא בחלוש אבל על הכוחל במחובר לא דאינו אלא לנוי בעלמא ובטל לגבי הכוחל ואע"ג שאני מדמה לא הייתי עושה מעשה כמו זה התירוץ האחרון ועוד נראה לי דלפי סוגיית פרק כל הללמים (ע"ז דף מג:) מוכח דכל מיני פרלופין מותר לעשות אפילו חקוקין וחותמה בולט חוץ מפרלוף אדם לחודיה או דמות ארבעה פרלופין בהדי הדדי שבכסא הכבוד אדם אריה שור נשר ודמות שמשין שבמדור העליון ושבמדור התחתון ותשמישי מקדש לעשות כמותו בית תבנית היכל אכסדרה תבנית אולם כמדתן בארכו ורחבו שולחן תבנית שולחן מנורה תבנית מנורה אבל מילי אחריני שרי תדע דאמר אביי התם לא אסרה תורה אלא שמשין שאפשר לעשות כמותן והדר אמר אביי לא אסרה תורה אלא דמות ארבעה פנים בהדי הדדי והדר אמר אביי לא אסרה תורה אלא שמשין שבמדור העליון ופריך ושבמדור התחתון מי שרי והתניא אשר בשמים (שמוח 0) לרבות חמה ולבנה כוכבים ומזלות ממעל לרבות מלאכי השרת ומשני כי תניא ההיא לעובדם ופריך לעבדם אפילו שלשול קטן נמי ומשני אין הכי נמי ומסיפא דקרא נפקא אשר בארץ לרבות ימים ונהרות הרים וגבעות מתחת לרבות שלשול קטן ופריך ועשייה גרידתא מי שרי והתניא לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשיי המשמשין לפני כו′ ומשני שאני רבן גמליאל דאחרים עשו לו וכו' והשתא מדלא קאמר אלא "ככל הנך שנויי שמע מינה דלא הדר ביה מכל מאי דשני מעיקרא ולא מסרו הכתוב אלא להכמים ושמשין שבמקדש לא אסירי אלא כמותן דוקא כמדת ארכו ורחבו דאי לאו הכי לא יוכל שום אדם לעשות בית ושלחן וכלים לפי שהיו במקדש אלא ודאי לא אסרה חורה אלא כמותן ממש ועוד כיון דאפשר לעשות כמותן מסתמא לא אסרה אלא כיולא בהן אבל שמשין שברקיע שאי אפשר לעשות כמותן אסרה תורה לעשות דוגמתן ואע״פ שאינו עושה כמדת ארכו ורחבו לפי שאי אפשר ושמשין שבמדור העליון כגון חיות שרפים ואופנים ומלאכי השרת אסור אפילו היכא דאחרים עשו לו ואפילו ליכא חשדא היכא דשכיחי רבים גביה משום דכתיב לא מעשון לא מעשון תרי זימני לדרשה לא מעשון אתי שמשין שאמי דהיינו שבמדור העליון לא מעשון כלל וקרי ביה לא מעשון אותי ולהכי פרלוף אדם לחודיה אסור וארבעה פרלופין אדם אריה שור ונשר אסור ולעבור עליו בשתים משום פרלוף אדם ומשום ארבעה פרלופין בהדי הדדי דהיינו דמות החיות ולא תעשו לכם אינטריך לשמשין שבמדור התחתון כגון חמה ולבנה כוכבים ומזלות ודוקא לכם לענמכם אבל אחרים עושין לכם אי נמי דרשינן איפכא כי מן השמים דברתי עמכם וסמיך ליה לא מעשון דהיינו כל שמן השמים לא מעשון דהיינו אפילו שמשין שבמדור התחתון ודוקא אתם לא מעשון אבל אחרים עושין לכם ואת אלהי כסף ואלהי זהב לא מעשו לכם נדרוש לשמשין שבמדור העליון לאסור אפילו כשאחרים עושין לכם דמשמע לכם לא ימצא לכם וכי האי גוונא דריש בחורת כהנים בפרשת קדושים חהיו אלהי מסכה לא מעשו יכול יעשו אחרים חלמוד לומר לכם והא דחניא אשר בשמים לרבוח חמה ולבנה כוכבים ומזלות ממעל לרבות מלאכי השרח ומוקי לה לעובדם היינו אפילו כשאחרים עשו לו לעובדם לעבור עליהם משעת עשיה ואט"ג דמלאכי השרת עובר בלא תעבדם אפילו כשאחרים עשו לו 🕫 (דהיינו פרצוף אדם) יש לומר לעבור עליו בשתים אי נמי אפילו אם הוא של פרקים דמשום עשייה לחודה לא עבר כדאיתא בפרק כל הללמים (ע"ז דף מגי) מכל מחום כי עביד להו לעובדם חייב: אלד ואדו מציון גבראו. פירוש שאמלעיתו של עולם והלדדין מליון נבראו:

רבינו חנגאל

כאיש המעורה בלויה שלו. ובשעה שנכנסו גוים להיכל ומצאו כרובין מעורין זה בזה אמרו לו הללו הן שברכתן ברכה וקללתן קללה. הזילות דכחיר כל מכרדיה ואסיקנא במקדש ראשון שהיה הארון והכרובים [ופרוכת], ומאי פרוכת, פרוכת של פתח פתוח בכותל הנקרא טרקסין בכות? הנקוא טוקס, היו בו פרוכות כר' זירא דאמר י"ג פרוכות הם במקדש, ז' בז' שערים ואחת בפתח ההיכל, ואחת בפתח האולם, ושנים בדביר אילו שאמרנו שהיו בפתח שנכנסין בו לקודש הקדשים ושתים כנגדו בעליה. רב אחא כרובים, כרובים מצויירין בקיר, כדכתיב וקלע עליהן מקלעות כרובים ותימורות ופטורי ציצים וגו'. משניטל הארון. ירושלמי תני עד שלא ניטל הארון היה נכנס ויוצא . לאורו של ארוז. ומשניטל ויוצא. אבן היתה שם ושתייה היתה נקראת שממנה העולם נשתת. תנן כחכמים שאומרים מציון . וררא הטולח. שואמר אל נברא חבר כל, שנאכו אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו' מציון מכלל יופי אלהים הופיט. וכחיר יסד בציון אבן וגו'. תניא אידך ר׳ אליעזר אומר אלה תולדות השמים והארץ, מן השמים נבראו תולדות . השמים ומן הארץ נבראו תולדות הארץ. וחכמים אומרים אילו ואילו מציון . נבראו. שנאמר מזמור לאסף אל אלהים ה׳ וגו׳ מציון הוכלל יופיו של עולם. כל אילו הדברים ממי שהוא ממרס. כגון בוחש כדאמרינן שבוחשין